

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWINCE

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA 2013r.

*Zgodnie z art. 110 pkt. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2013 poz. 182)
Kierownik Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie
z działalności Ośrodka.*

*Do wiadomości:
Wójt Gminy Nowinka*

KWIECIEŃ 2014r.

Pomoc społeczna jest zagadnieniem interdyscyplinarnym, instytucją polityki społecznej i częścią działu administracji rządowej o nazwie zabezpieczenie społeczne. W regulacjach odnoszących się do socjalnej ochrony jednostki pomoc społeczna jawi się jako ostateczna forma wsparcia. Udzielenie pomocy społecznej powinno następować wówczas, gdy osoba lub rodzina nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb poprzez dochody otrzymywane z pracy lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Rolą organów władzy jest stworzenie podstawowych warunków umożliwiających godną egzystencję. Kiedy warunki bytowe ulegają skrajnemu pogorszeniu władze publiczne powinny udzielić jednostce lub rodzinie wsparcia. Celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia świadczeniobiorców oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc ta ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację podmiotów z niej korzystających.

Funkcjonowanie szeroko rozumianej pomocy społecznej znajduje umocowanie w źródłach prawa różnej rangi, wśród nich najważniejsze miejsce zajmuje:

- 1.Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- 2.Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
- 3.Ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r.,
- 4.Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 07 września 2007 r.,
- 5.Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 r.,
- 6.Ustawa Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14czerwca 1960 r.,
- 7.Ustawa Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r.,
- 8.Ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z dnia 29 grudnia 2005 r.,
- 9.Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 10.Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.,
- 11.Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.,
- 12.Ustawa Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r.,
- 13.Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. ze zm.,
14. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z dnia 17 lipca 2012r.,
- 15.Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 8 czerwca 2012r.,
- 16.Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.,
- 17.Rozporządzenie Ministra Gospodarki i pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych.,
- 18.Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.,
- 19.Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. ze,
- 20.Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.
21. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2011 r. Wzór kontraktu socjalnego.
22. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. ze zm.

Pomoc społeczna jest najstarszą metodą realizacji zabezpieczenia społecznego, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami, fundacjami oraz osobami fizycznymi. Działalność GOPS i realizowane przez niego cele, funkcje, zadania i skuteczność ich realizacji wskazują na niezbędność tej instytucji w organizacji samorządu lokalnego. Korzystający z pomocy, to ludzie wymagający troski i wsparcia, pozostający w trudnej dla siebie sytuacji socjalnej, której nie potrafią samodzielnie rozwiązać. GOPS jest bardzo istotnym narzędziem w realizacji polityki społecznej gminy Nowinka. Wpisuje się w krajobraz gminy jako ważna instytucja we wzmacnianiu rodziny w jej podstawowych funkcjach, tworzeniu i umacnianiu społeczeństwa obywatelskiego oraz świadcząca pomoc, nie tylko finansową, ale także poprzez szeroko rozumianą pracę socjalną i poradnictwo. Wyzwania stojące przed pracownikami pomocy społecznej są coraz bardziej złożone i trudne, dochodzące zadania są nowatorskie i pionierskie, wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince wykonywał w 2013r. szeroki zakres działań wynikający głównie z ustawy o pomocy społecznej. Działalność Ośrodka związana była także z wytycznymi szeregu innych ustaw, które posługują się wieloma różnymi kryteriami uprawniającymi do korzystania z różnorodnych form pomocy. Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych najuboższym i najbardziej potrzebującym mieszkańcom gminy: dzieciom, osobom chorym, niepełnosprawnym, starszym.

Pomoc świadczona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince w szczególności polega na:

- 1.Przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń.
  - 2.Pracy socjalnej.
  - 3.Prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej.
  - 4.Analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.
  - 5.Realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb.
  - 6.Rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.
- Ośrodek Pomocy realizując ustawowe zadania, wykonuje je w ramach zadań własnych i zleconych gminie, poprzez: rozpoznanie środowiska; diagnozę społeczną; prowadzenie pracy socjalnej; przyznawanie zasiłków w zakresie ustalonych ustawami, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych; realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowinka, ścisłą współpracę z jednostką samorządu terytorialnego, instytucjami państwowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się problematyką społeczną, pozwala właściwie realizować wyżej wymienione zadania.

I. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWINCIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowincie jest jednostką samorządową, działającą w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o Pomocy Społecznej i wykonującą zadania własne oraz zlecone gminie. GOPS w Nowincie udziela pomocy swoim mieszkańcom z powodu niskich dochodów przy jednoczesnym wystąpieniu przynajmniej jednej dysfunkcji wymienionej w art. 7 Ustawy o Pomocy Społecznej. Pomoc prowadzi min. poprzez wypłatę świadczeń, jak również pracę socjalną w środowisku, udzielanie porad, skierowań oraz pomocy instytucjonalnej. Pomoc społeczna zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach dążących do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobiegać sytuacjom kryzysowym oraz dążyć do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ustawa określa również, że klienci pomocy społecznej są zobowiązani do współdziałania w rozwiązywaniu swoich problemów oraz poprawy zaistniałej sytuacji.

Celem naszego ośrodka jest odzyskanie przez tutejszych klientów zdolności do samodzielnego życia i funkcjonowania w społeczeństwie, prawidłowego pełnienia ról społecznych z dużym naciskiem na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Tym samym dążymy do spadku liczby świadczeniobiorców, poprzez wyprowadzenie ich z systemu pomocowego oraz udzielanie wsparcia w aktywnym przygotowaniu do poprawy, a nawet samodzielnego funkcjonowania.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowincie opiera się o przepisy ustawy o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej. Uchwałą Rady Gminy Nowinka Nr V /36/11z dnia 31 marca 2011r uchwalono Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowincie zmiana podjęta Uchwałą Nr XIII/85/12 z dnia 29 sierpnia 2012r. Działalność GOPS w Nowincie opiera się również na Regulaminu Organizacyjnego, Regulaminie Pracy, Regulaminie wynagradzania. Realizacja zadań z wielkoobszarowego zakresu na rzecz mieszkańców gminy to praca całego zespołu Ośrodka. Struktura organizacyjna Ośrodka przedstawia się następująco: Kierownik, Główna Księgowa, Referent do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, 2 Pracowników socjalnych.

Ośrodek jest jednostką organizacyjną gminy utworzoną do realizacji zadań własnych oraz zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej. Podstawowym aktem prawnym w oparciu o który Ośrodek realizuje swoje zadania jest

- ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U z 2013r, poz. 182). Ustawa o pomocy społecznej określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej, zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. Oprócz zadań wynikających z w /w ustawy GOPS realizuje również zadania wynikające z innych ustaw.

1. Zadania pomocy społecznej

Pomoc społeczna zgodnie z art.15 ustawy o pomocy społecznej, polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- świadczeniu pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenie z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Szczegółowe zadania pomocy społecznej są wyszczególnione w art. 17 ustawy o pomocy społecznej i należą do nich:

Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka;
- sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędного ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;

- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych we przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

Zadania własne gminy – art. 17 ust 2:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie – art. 18:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Środki na realizację i obsługę zadań określonych w art. 18 zapewnia budżet państwa.

2. Zasady dotyczące uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej i formy świadczonej pomocy

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z nimi, prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł.
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł.
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

Przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 ustawy:

1. ubóstwa
2. sieroctwa
3. bezdomności
4. bezrobocia
5. niepełnosprawności
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby
7. przemocy w rodzinie
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
10. bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
11. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
13. alkoholizmu lub narkomanii
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

15. klęski żywiołowej lub ekologicznej

W ustawie jasno został określony katalog świadczeń pieniężnych i niepieniężnych /art. 36/ z jakich mogą korzystać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej oraz zasady ich przyznawania /art.37 – 53/.

Do świadczeń o charakterze pieniężnym należą:

- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe,
- zasiłki i pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnianie oraz na kontynuowanie nauki,

Do świadczeń niepieniężnych należą:

- praca socjalne,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenie społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawianie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- mieszkania chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie: w formie rzeczowej dla osób usamodzielnionych,

3. Kryteria dochodowe

Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Badania prognozy interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Ostatnia weryfikacja kryteriów dochodowych nastąpiła z dniem 1 października 2012r. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012r. poz. 823) Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy- niezależnie od formy- jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji. Pomoc społeczna może być udzielana z urzędu, jednak przeprowadzenie wywiadu środowiskowego zazwyczaj poprzedzone jest podaniem wnioskodawcy o pomoc, do podania zgodnie z art. 107 ust.5 ustawy o pomocy społecznej powinny zostać załączone dokumenty potwierdzające sytuację dochodową i osobistą rodziny. Pracownik socjalny, przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, mogące mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej im pomocy.

Tabela nr 1. Powody przyznawania pomocy przez GOPS w Nowince w 2013r.

<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
<i>Ubóstwo</i>	65	212
<i>Bezdomność</i>	1	1
<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	22	130
<i>Bezrobocie</i>	50	158
<i>Niepełnosprawność</i>	28	92
<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	25	97
<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych</i>	24	106
<i>Alkoholizm</i>	4	12
<i>Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego</i>	1	1
<i>Ofiary przemocy</i>	3	15
<i>Rodziny wielodzietne</i>	17	108

Zródło: Dane z GOPS w Nowince

Liczba rodzin, która w 2013 r. otrzymała pomoc w różnych formach wynosiła:

Ogólna liczba wydanych decyzji administracyjnych - 259
w tym: przyznające -255
odmowne - 2

II WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH W 2013 ROKU

Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 r. zamknęły się w łącznej kwocie 1 256 004,00 zł w tym:

1. zadania w pomocy społecznej 212 298,57zł
2. świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych 970 378,00 zł
3. na dodatkowe zadania GOPS tj. wypłata dodatków mieszkaniowych 1 200,09 zł.

Tabela nr 2. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2013r (w zł)

Rozdział	Nazwa	Razem plan	Wykonanie	Wykonanie
		w zł	w zł	w zł
85202	Domy Pomocy Społecznej	37 777,00	37 776,78	99,99
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 038 120,00	970 378,00	93,47
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne(od świadczeń rodzinnych)	3 303,00	3 278,05	99,27
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne(od zasiłków stałych)	3 286,00	3 106,00	94,52
85216	Zasiłki stałe	36 416,00	34 511,00	94,77
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	94 500,00	85 500,00	90,48
85215	Dodatki mieszkaniowe	1 609,00	1 200,09	74,59
85295	Pozostała działalność Program wieloletni „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	62 169,00	59 772,37	96,14
85295	Pozostała działalność Rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	10 000,00	10 000,00	100,00
85295	Prace społecznie użyteczne	4 477,00	3 196,80	71,42
85295	Za żywność którą otrzymaliśmy z Banku Żywności	2 622,00	2 621,47	99,99
	Ogółem	1 294 279,00	1 211 340,78	93,59

Źródło :Dane GOPS w Nowince

III ŚWIADCZENIA Z POMOCY I ICH REALIZACJA

Według stanu na dzień 31.12.2013r. gminę Nowinka zamieszkiwało 2 965 mieszkańców. W 2013 roku z pomocy ośrodka udzielonej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej skorzystało 90 rodzin tj. 309 osób w rodzinie(pod pojęciem rodziny należy rozumieć osoby samotnie gospodarujące lub osoby w rodzinie, które tworzą gospodarstwo domowe).

W 2013r pracownicy socjalni przeprowadzili 272 wywiadów środowiskowych, rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. Ponadto przeprowadzono 9 wywiadów na rzecz innych jednostek (m.in. wywiady o dobrowolną alimentację, wywiady na potrzeby MOPS-ów, itp).

Pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielono 13 rodzinom.

Wydano 259 decyzji administracyjnych w tym 2 odmowne.

Realizacja świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy przedstawia się następująco:

Tabela nr 3. Realizacja świadczeń

L/P	Rodzaj świadczenia	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia
1	Zasiłki stałe	7
2	zasiłki okresowe	50
3	Zasiłki celowe	46
4	Posiłki dla osób dorosłych oraz dzieci w szkole	78
5	Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	15
6	Składka zdrowotna	7
7	Ubezpieczenie ze środków publicznych	1

Źródło: Dane GOPS w Nowinie

Zasiłki i pomoc w naturze z zakresu zadań własnych.

Wsparcia udzielono w formie:

- 1) zasiłku stałego,
- 2) zasiłku okresowego,
- 3) składki zdrowotnej,
- 4) zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego,

Zasiłek stały jest świadczeniem udzielanym osobom pełnoletnim, niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy (nieposiadających uprawnień emerytalno- rentowych) i spełniających kryterium dochodowe. Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie, jego wysokość stanowi bowiem różnicę między owym kryterium, a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie.

Składka zdrowotna opłacana jest za osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

Zasiłek okresowy w 2013 roku na realizację zadania własnego gminy w postaci zasiłków okresowych wydatkowano łączną kwotę 115 207,57 zł. Wysokość zasiłku okresowego jest ściśle uregulowana przepisami ustawy o pomocy społecznej, stanowi różnicę między przyjętym kryterium, a posiadanym dochodem, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym ustalona minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia w roku 2013 wynosiła:
 - dla osoby samotnie gospodarującej – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej (obecnie od 1 października 2012r. – 542 zł), a faktycznie posiadanym dochodem.
 - dla rodziny – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym rodziny (obecnie - od 1 października 2012r – 456 zł na osobę w rodzinie), a faktycznie posiadanym dochodem. Dodatkowo, aby w/w pomoc mogła być przyznana w rodzinie musi wystąpić przynajmniej jedna z przesłanek wymienionych w art. 7 (bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność itp.).
 Zasiłki celowe – są to świadczenia przyznawane na podstawie art. 39 i 41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W ramach tej formy pomocy ośrodek przyznaje w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi w miesiącu złożenia kompletu dokumentów w związku z koniecznością zaspokojenia konkretnej potrzeby. Świadczenie ma charakter jednorazowy i jest wypłacane ze środków własnych gminy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczana jest głównie na zakup opału, leczenie i zakup leków zakup żywności, opłat za energię elektryczną, czynsz. Ustawa o pomocy społecznej daje również możliwość przyznania w formie świadczenia niepieniężnego. W ramach świadczeń w naturze przyznano 10 rodzinom świadczenie rzeczowe w postaci opału na zimę. Zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej osobie lub rodzinie, przekraczające kryterium dochodowe, w szczególnych okolicznościach może być przyznany specjalny zasiłek celowy niepodlegający zwrotowi, jego wysokość nie może jednak przekraczać odpowiednio kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłek ten jest również wypłacany ze środków własnych gminy 2013 roku dla 5 rodzin udzielono specjalnych zasiłków celowych w większości przypadków powodem udzielenia w/w pomocy była długotrwała choroba jednego z członków rodziny. Kryterium dochodowe jest spełnione gdy faktyczny dochód rodziny ubiegającej się o pomoc nie przekroczy ustawowego dochodu uprawniającego do pomocy.

Skierowania do domów pomocy społecznej

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do korzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych w przepisach o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, brak samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania od 2 555,80 zł do 2 659,00 zł w 2013r. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy

społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, małżonek, zstępni (*dorośle dzieci i wnuki*) przed wstępnymi (*rodzice*), gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Przy czym małżonek, zstępni przed wstępnymi i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy.

Zgodnie z art.61 ust.3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu na ten cel wydatków. Odpłatność na gminie ciąży tylko wówczas, gdy on sam i osoby mu bliskie nie wnoszą takiej opłaty. W domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym średni miesięczny koszt utrzymania ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku. Miesięczny koszt utrzymania w 2013r w DPS w których przebywają mieszkańcy naszej gminy wynosi od 1 350,63 zł do 1 799,04 zł. Jeśli dochody pensjonariusza są zbyt niskie i nie wystarczają na comiesięczne opłaty, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości. W okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013r. wydatki na DPS wyniosły 37 777,00 zł. Na dzień 31.12.2013r w DPS przebywało 2 osoby skierowane przez gminę. Domy pomocy społecznej w których przebywają mieszkańcy gminy to:

1. Dom Pomocy Społecznej "Kalina" w Suwałkach – 1 osoba
2. Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” w Olecku - 1 osoba

Tabela nr 4. Zadania własne w 2013r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł
Zasiłek stały	7	75	34 511,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały	7	72	3 106,00
Zasiłek okresowy- ogółem	50	232	1 15 207,57
Zasiłki celowe i pomoc i naturze - ogółem	46	46	21 697,00
Opłaty za DPS	2	24	37 777,00
		Ogółem	212 298,57

Źródło: Dane z GOPS w Nowinie

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „

Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" przyjęty został ustawą z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). Sposób realizacji programu wieloletniego, a także sposób planowania i dokonywania podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację programu oraz zakres i formy monitorowania realizacji programu określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" Koordynatorem Programu w gminie jest wójt, który przekazuje kwartalną informację o realizacji Programu w gminie do właściwego wojewody. Celem Programu jest wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewniania posiłku osobom jego pozbawionym. Ponadto program zakłada długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia, upowszechnianie zdrowego stylu żywienia, poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach oraz rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności: zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponad gimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.)

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza 813,00 zł lub dochód na osobę w rodzinie 684,00 zł tj. 150% kryterium dochodowego, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.) Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 542,00 zł a kryterium dochodowe na osobę w rodzinie – 456,00zł. Pomoc w formie obiadów przysługuje dzieciom z rodzin, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj.684,00 zł miesięcznie przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, wielodzietność, samotne wychowywanie lub innych okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy. Zgodnie z art.14 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" w ramach tego programu gmina może ubiegać się o dotacje na realizację

tego zadania pod warunkiem, że udział środków własnych gminy nie będzie niższy niż 40 % ogólnych kosztów realizacji programu. W uzasadnionych przypadkach Wojewoda może wyrazić zgodę na zmniejszenie tego udziału, jednak nie mniej niż do 20%. Powyższą dotację przyznaje Wojewoda na wniosek Wójta Gminy, a jej wysokość ustalana jest na podstawie porozumienia między wojewodą, a wójtem gminy, mając na uwadze w szczególności liczbę dzieci i młodzieży oraz innych osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania, konieczność rozwoju bazy żywieniowej i dowozu posiłków, a także sytuację finansową gminy.

Tabela nr 5. Środki wykorzystane na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2013r.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenia	Plan na 2013r.	Kwota świadczeń w zł	Wskaźnik realizacji w %
	78	62 169,00	59 772,37	96,14%
<i>W tym:</i>				
Świadczenia pieniężne na zakup żywności	15	2 825,00	2 825,00	100,00%

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

Na dożywianie dzieci w szkołach zaplanowano 62 169,00 zł zostało wykorzystane 59 772,37 zł w tym 47 683,00 zł wydatkowane ze środków pochodzących z dotacji, pozostała kwota 14 486,00 zł są to środki własne.

Tabela nr 6. Uczniowie korzystający z Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania realizowanego w okresie od 02.01.2013 do dnia 31.12.2013r.

L/P	Szkoła - miejscowość	Liczba dzieci	Koszt posiłków w zł.
1	Gimnazjum w Nowince	13	7 766,20
2	Szkoła Podstawowa w Nowince	20	17 521,80
3	Szkoła Podstawowa w Olszance	25	14 998,40
4	Szkoła Podstawowa w Monkiniach	17	10 086,20
5	Dzieci w szkołach poza terenem gminy	6	5 844,23

Źródło: Dane z GOPS w Nowince

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych(tekst jednolity Dz. U. z 2008r. Nr.164, poz. 1027 ze zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni) w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa w ust.2, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

W 2013r. została wydana jedna decyzja(dla 1 osoby) w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń.

Praca socjalna

Praca socjalna jest to interdyscyplinarna działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, jak również tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Ma na celu rozwinięcie lub wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej rodzin i osób samotnych. Jest to praca trudna i złożona, gdyż wymaga uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób i rodzin ,lecz także włączenia się w realizację pomocy środowiskowej lokalnego potencjału. Pracownicy socjalni pracują w oparciu o wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizują wraz z klientem jego sytuację, zastanawiają się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udzielają porad, ukierunkowują klienta na możliwości załatwiania jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadzają pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych. Praca socjalna dotyczyła niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc finansową, a także osób i rodzin, które nie korzystały ze świadczeń finansowych z tut ośrodka. Praca socjalna to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni analizują zjawiska, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikują do uzyskania świadczeń, udzielając informacji i wskazówek. Pomagają w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielenia pomocy przez właściwe instytucje. Podejmują współpracę z innymi

specjalistami. Współpraca odbywa się również w ramach prac grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego. Działalność pracowników socjalnych odnosi się również do społeczności lokalnej w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. W związku z tym pracownicy socjalni podejmują współpracę z wieloma instytucjami, w szczególności są to szkoły, przedszkole, Sąd, kuratorzy zawodowi i społeczni, służba zdrowia, Powiatowa Komenda Policji, Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,

Praca socjalna ma na celu wdrożenie rozwiązań społecznych jak i pomoc indywidualną, która umożliwia przywrócenie rodzinom ich naturalnej zdolności do samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb. W 2013 roku pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 42 rodzinami. Pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielono 18 rodzinom.

Praca świadczona była w następujących formach:

- 1) udzielaniu pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty, emerytury świadczeń wyjątkowych itp.,
- 2) pomoc w zakresie uzyskiwania alimentów,
- 3) pomoc w umożliwianiu klientom bezpłatnych konsultacji z prawnikiem, psychologiem w zależności od występujących potrzeb,
- 4) pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności lub zmianę stopnia niepełnosprawności,
- 5) uczeniu racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami,
- 6) pomocy terapeutycznej - kierowaniu do Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- 7) pomoc w zatrudnianiu poprzez zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy, skierowanie do prac społecznie użytecznych,
- 8) współpracy z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, lekarzami, pielęgniarkami itp.
- 9) podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał,
- 10) pomoc w uzyskaniu schronienia zimą,
- 11) pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- 12) pomoc w uzyskaniu pomocy niematerialnej od organizacji pozarządowej,
- 13) objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży
- 14) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- 15) motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- 16) działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- 17) udzielenie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- 17) pomoc w umieszczeniu w szpitalu psychiatrycznym – za zgodą w trybie nagłym
- 18) pomoc w formie rzeczowej(zbiórka odzieży , obuwia używanej),
- 19) wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielenie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- 20) zapewnienie usług opiekuńczych osobom chorym samotnie zamieszkałym w ramach prac społecznie użytecznych,
- 21) indywidualne rozmowy i porady w siedzibie OPS i w miejscu zamieszkania klientów mające na celu znalezienie przyczyn ich trudności i sposobów rozwiązywania problemów
- 22) współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych
- 23) przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne
- 24) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie innych zewnętrznych instytucji,
- 25) pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych,
- 26) pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, motywowanie do działania ukierunkowanego na zatrudnienie
- 27) udział pracowników w grupach roboczych w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince współpracuje z różnymi instytucjami, które wspomagają ośrodek tj. ;

- współpraca ze szkołami z wychowawcami oraz dyrektorami szkół, w zakresie realizacji obowiązku nauki w różnych typach szkół, obowiązku szkolnego oraz realizacji programu wieloletniego „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
- współpraca z pedagogiem, asystentem rodziny w ramach zespołu interdyscyplinarnego,
- współpraca z lekarzem rodzinnym oraz pielęgniarką środowiskową
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Augustowie- wykaz ofert pracy oraz szkoleń bezrobotnych, które następnie udostępniane są osobom poszukującym zatrudnienia. Pracownicy przeprowadzają z osobami rozmowy motywujące do aktywnego poszukiwania pracy. Udostępnienie listy osób do podjęcia zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych. Wystąpienie z wnioskiem o wydawanie zaświadczeń potwierdzającego status osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku osób bezrobotnych i jego wysokość.
- współpraca z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – pomoc w wypełnieniu wniosku o emeryturę, wystąpienie z wnioskiem o wydanie zaświadczeń potwierdzających wysokość świadczeń emerytalno- rentowych, informację dot. zasiłków pogrzebowych.
- współpraca ze szpitalem przy przyznawaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie w zakresie rodzin zastępczych z naszego terenu, pomocy w uzyskaniu świadczeń materialnych PEFRON, poradnictwa w tym: psychologa,
- współpraca z policją, prowadzenie wspólnych interwencji,
- współpraca z kuratorami wymiana informacji niezbędnych do udzielenia właściwej i adekwatnej pomocy do potrzeb pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, ich rodzinom oraz innym osobom pozostającym pod kuratelą sądową.
- współpraca z Nadleśnictwem Szczebra - zakup opału przez pracownika socjalnego
- współpraca z Urzędem Gminy Nowinka – wydanie zaświadczeń o powierzchni gruntów, zaświadczeń o wysokości otrzymywanych dodatkowo środków finansowych przez wnioskodawców.

Wspieranie rodziny

W dniu 1 stycznia 2012r weszła w życie ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Uchwałą Nr XIII/84/12 Rada Gminy w Nowince z dnia 29 sierpnia 2012r. w sprawie wyznaczenia podmiotu właściwego do realizacji zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodzin wyznaczono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince, jako podmiot właściwy dla realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącej wspierania rodzin, o których mowa w powyższej ustawie. Przekazanie zadania nie pociągnęło za sobą wsparcia osobowego i finansowego potrzebnego do sprawnej jego realizacji. Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej enumeratywnie wymienia, co należy do zadań własnych gminy: *opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny; tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:* zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Czyniono przygotowania do opracowania pierwszego gminnego programu wspierania rodziny, który przedstawiono Radzie Gminy w Nowince do uchwalenia po przedstawieniu potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Rada Gminy Uchwałą NR XIX/131/13 z dnia 15 lutego 2013 r. przyjęła gminny program wspierania rodziny na lata 2013 – 2015. Celem głównym programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe programu :

- wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
- zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Gmina Nowinka na wniosek otrzymała dofinansowanie od wojewody na realizację Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 . Asystent rodziny wsparciem objęli 6 rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Należy zaznaczyć, że jest to bardzo trudna praca, ponieważ w pierwszej kolejności wsparciem objęto rodziny wieloprotymowe, gdzie problemy opiekuńczo – wychowawcze wymagały szerokich, radykalnych działań, przecierano drogi współpracy z różnymi podmiotami w tym zakresie.

Praca asystenta rodziny ma między innymi, oprócz zadań wymienionych w ustawie, na celu:

- zintensyfikowanie działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, efektem czego ma być jak najmniejsza liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną,
- rozwijanie dotychczasowych działań na rzecz dziecka i rodziny, a także stworzenie warunków do podejmowania przez jednostki samorządu gminnego oraz przez organizacje pozarządowe inicjatyw we wskazanym zakresie,
- propagowanie dobrych wzorów i inicjatyw kierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- pomoc w uzyskaniu specjalistycznego poradnictwa dla rodzin potrzebujących wsparcia.

Asystent rodziny prowadził pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania. Wykonując swoje zadania rodziny asystent rodziny współpracowali z różnymi instytucjami: szkołami, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Augustowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Augustowie. Asystent pomaga zrealizować to, co rodzina chce oraz co inne służby społeczne od niej wymagają. Jego rolą jest doprowadzenie do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuszczenie do sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W sytuacji, gdy dziecko znajduje się poza rodziną biologiczną, rolą asystenta jest działanie mające na celu doprowadzenie do jak najszybszego powrotu dziecka do środowiska rodzinnego. Asystent został zatrudniony na umowę zlecenie w okresie od 1.05.2013r. do 30.11.2013r.

Na realizację zadania otrzymaliśmy kwotę 14 402,00 zł, w tym :

- wynagrodzenie i pochodne asystenta wyniosły łącznie 14 401,94 zł.

Programy unijne

Odrębnym rozdziałem w działalności ośrodka pomocy jest pozyskiwanie funduszy unijnych. Środki europejskie dystrybowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pojawiły się wraz z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Głównym celem tych środków jest pomoc w podniesieniu standardów w różnych obszarach polityki społecznej.

Przewidziane działania są zgodne z właściwymi politykami i zasadami wspólnotowymi rozwoju lokalnego - wzmocnienie spójności społecznej między innymi poprzez promocję dobrych praktyk z zakresu aktywnej polityki społecznej, wzmocnienie kompetencji kadr instytucji pomocy i integracji społecznej, zrównoważonego rozwoju - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, promocja najlepszych rozwiązań, równości, w tym równości szans kobiet i mężczyzn.

Projekt wpisuje się w cele operacyjne Strategii Województwa w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Podlaskiego, w której wskazuje się na konieczność podniesienia poziomu aktywności społecznej i zawodowej między innymi osób bezrobotnych, świadczeniobiorców pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach zawodowych i wymaga opracowania i realizacji programów dla tej grupy osób oraz w cele operacyjne Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowinka na lata 2013-2018, przyjętej Uchwałą Rady Gminy Nowinka Nr XXI/146/2013 z dnia 27 marca 2013r.

W ramach projektu zaplanowano zastosowanie instrumentów aktywnej integracji, aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, które były realizowane przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowince oraz wykonawców szkoleń zawodowych. Rekrutacja osób pozostających bez zatrudnienia, ujętych do projektu nastąpiła na podstawie danych statystycznych z Powiatowego Urzędu Pracy oraz rozeznania pracowników socjalnych poprzez przeprowadzenie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania.

W związku z uruchomieniem przez Europejski Fundusz Społeczny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013, w ramach Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince od 2012 r. podjął nowoczesną formę aktywizacji klientów GOPS w Nowince realizuje projekt systemowy : „ Mam pomysł na aktywność” Zrealizowano dwie edycje projektu. W pierwszej uczestniczyło 12 osób, w kolejnej jedenaście. Dwie osoby kontynuowały udział w projekcie z 2012r. Wszystkie osoby zrealizowały udział w projekcie zgodnie z założonym programem.

Celem głównym projektu w roku 2013r. **Zwiększenie szans na zatrudnienie oraz integrację społeczną poprzez zastosowanie instrumentów aktywizacji zawodowej i społecznej.**

cele szczegółowe :

- **Zdiagnozowanie głównych barier psychologicznych i zawodowych umożliwiających aktywny udział w życiu społeczno-gospodarczym w celu dobrania instrumentów aktywizacyjnych**
- **Zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych wobec uczestniczki projektu.**
- **Upowszechnianie form aktywnej integracji i pracy socjalnej wobec uczestników projektu**
- **Poprawa sytuacji dochodowej**

Okres realizacji projektu trwał od 01 kwietnia 2013r. do 30 września 2013r. Grupa docelowa to osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo w wieku aktywności zawodowej, korzystające z pomocy społecznej, zagrożeni wykluczeniem społecznym. Uczestnicy objęci wsparciem to 11osób (8 kobiet i 3 mężczyzn). Ze wszystkimi uczestnikami biorącymi udział w projekcie zostały zawarte kontrakty socjalne. Zakres wsparcia dla beneficjentów w ramach projektu obejmuje m. in. Aktywna integrację czyli działania realizowane poprzez zastosowanie wobec uczestników aktywnych form wsparcia z zakresu instrumentów aktywizacyjnych. Przed rozpoczęciem szkoleń zawodowych uczestnicy projektu spotykali się na indywidualnych konsultacjach z psychologiem i doradcą zawodowym, a także brali udział w warsztatach aktywizacyjnych z doradcą zawodowym szkolenia, kursy zawodowe miały na celu podwyższenie dotychczasowych lub zmianę już posiadanych kwalifikacji zawodowych, zdobycie nowej wiedzy i umiejętności praktycznych.

Zorganizowano 3 szkolenia zawodowe;

w szkoleniu kulinarnym z modułem kuchni regionalnej i tradycyjnej brało udział -7K/3M

w szkoleniu Nowoczesny handlowiec z modułem obsługi kas fiskalnych – brało udział - 7 kobiet

w szkoleniu Technolog prac wykończeniowych w budownictwie – brało udział 3 mężczyzn

W wyniku realizacji projektu osiągnięto zakładane we wniosku rezultaty twarde i miękkie. Wszystkie przewidziane w projekcie osoby ukończyły szkolenia i uzyskały certyfikaty.

Podsumowaniem udziału w projekcie była ankieta ewaluacyjna wypełniana przez każdego z uczestników. Jednocześnie nadmieniam się, że uczestnicy projektu w ramach zawartych kontraktów socjalnych otrzymywali z tutejszego ośrodka pomocy wsparcie finansowe w postaci zasiłków celowych wspierających działania o charakterze aktywizującym.

Całkowity koszt realizacji projektu w 2013 r. to 74 959,33 zł, w tym wkład własny Gminy to

7 894,19 zł. Pozostała kwota stanowi dofinansowanie z Unii Europejskiej i budżetu państwa 67 065,14 zł

W ramach projektu zakupiono:
Zestaw komputerowy na łączną kwotę 2 500,00 zł

IV REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach określonych przepisami ustawy z dnia 21.06.2001r o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.), reguluje zasady i tryb przyznania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr 156 z 2001r poz.1817). Decyzję o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wydaje się w ciągu jednego miesiąca od daty złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Ewentualna zmiana sytuacji rodzinnej i materialnej nie ma wpływu na wysokość dodatku. Odmawia się przyznania dodatku mieszkaniowego jeżeli w wyniku przeprowadzonego wywiadu środowiskowego ustalono, że występują rażące dysproporcje pomiędzy niskimi dochodami wykazanymi przez wnioskodawcę a faktycznym jego stanem majątkowym wskazującym, że jest w stanie uiszczać wydatki związane z zajmowaniem lokalu mieszkalnego przy wykorzystaniu własnych środków finansowych lub posiadanych zasobów majątkowych, faktyczna liczba wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą osób jest mniejsza niż wykazana we wniosku. Wstrzymanie wypłaty dodatku mieszkaniowego: w wypadku stwierdzenia, że osoba której przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłaca na bieżąco należności za zajmowany lokal mieszkalny, wypłatę dodatku mieszkaniowego wstrzymuje się, w drodze decyzji administracyjnej, do czasu uregulowania zaległości. Jeżeli uregulowanie zaległości nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania decyzji, o której mowa w zdaniu pierwszym decyzja o przyznaniu dodatku mieszkaniowego wygasa. W przypadku uregulowania należności w terminie wyżej określonym wypłaca się dodatek mieszkaniowy za okres, w którym wypłata była wstrzymana. W 2013r wydano jedną decyzję wypłacono 9 świadczeń na łączną kwotę 1 200,09 zł.

V REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WRAZ Z PRZYSŁUGUJĄCYMI DODATKAMI

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające bezpośrednio z ustaw oraz aktów wykonawczych:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz.992, ze. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2013r.,poz 3)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 959)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. Nr 183, poz. 1234)
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 2006 roku (Dz. U. Nr 95, poz. 661) w sprawie trybu przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych oraz sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych.

Prawo do zasiłku rodzinnego, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka, przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, do czasu ukończenia przez dziecko 18 lat. Okres ten wydłuża się: do 21 lat, jeśli dziecko uczy się w szkole (nie dotyczy to studiów), do 24 lat, jeśli dziecko uczy się lub studiuje i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Do ukończenia 24 roku życia przysługuje także osobie uczącej się (pełnoletnia osoba, która się uczy i jednocześnie utrzymuje się samodzielnie, gdyż rodzice nie żyją, bądź od obojga zasądzone alimenty). Prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na okres zasiłkowy, który trwa od dnia 1 listopada do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego – począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami i jest uzależniony m.in. od spełnienia kryterium dochodowego: dochód nie może przekroczyć kwoty 539,00 zł miesięcznie na jednego członka rodziny, w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne dochód nie może przekroczyć kwoty 623,00 zł miesięcznie na jednego członka rodziny. Członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Świadczenia rodzinne obejmują:- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu : urodzenia dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania(na dojazdy do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły), jednorazową

zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne. Dodatek do zasiłku przysługuje, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia się dziecka

Przysługuje: matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka uprawnionym do zasiłku rodzinnego w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek ten przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, przy czym pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko. Wysokość dodatku 1 000 zł na każde dziecko - jednorazowo.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

Przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, przez okres: 24 miesiące, 36 miesięcy - jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu, 72 miesiące - jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności). Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje w wysokości 400 zł miesięcznie.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania dziecka

Przysługuje: samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostały zasądzone alimenty na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka ponieważ: drugi rodzic nie żyje; ojciec dziecka jest nieznan; powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. Osobie uczącej się, gdy: oboje z rodziców osoby uczącej się nie żyją. Wysokość dodatku: 170 zł miesięcznie na każde dziecko, nie więcej niż 340 zł miesięcznie na wszystkie dzieci, 250 zł miesięcznie w przypadku dziecka niepełnosprawnego (orzeczenie o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności) nie więcej niż 500 zł na wszystkie dzieci. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje w wysokości 170 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160 zł na wszystkie dzieci.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. Wysokość dodatku - 80 zł miesięczni.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

Przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka, a także osobie uczącej się na wydatki związane z rehabilitacją lub kształceniem dziecka niepełnosprawnego w wieku: do ukończenia 16 lat - jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności, od 16 do 24 lat jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Wysokość dodatku: 60 zł na dziecko do 5 lat, 80 zł na dziecko od 5 do 24 lat.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na wydatki związane z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego. Przedmiotowy dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne ("zerówka"). Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje raz w roku szkolnym w wysokości 100 zł na dziecko.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Przysługuje: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki w szkole od września do czerwca następnego roku kalendarzowego: w związku z **zamieszkiwaniem** w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoła ponadgimnazjalna lub artystyczna, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoła podstawowa lub gimnazjalna, ale tylko w przypadku dziecka niepełnosprawnego. Wysokość dodatku 90 zł miesięcznie. w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej w wysokości 50 zł miesięcznie na dziecko.

Zasilek pielęgnacyjny

Przysługuje : niezależnie od wysokości dochodów; niepełnosprawnemu dziecku, osobie w wieku powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat (jeżeli nie jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego przysługującego w związku z pobieraniem świadczeń emerytalno - rentowych), osobie powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności pod warunkiem, że niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wysokość zasiłku - 153 zł Ma na celu częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki: rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie ma opiekuna faktycznego dziecka i osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, lub legitymują się oni orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne jest niezależne od dochody i przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 520,00 zł miesięcznie, od 1 lipca 2013 świadczenie przysługiwało w wysokości 620,00 zł miesięcznie, oraz pomoc w kwocie 200 zł miesięcznie i zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, przysługuje osobie mającej za dany miesiąc prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, wypłacono po 200 zł pomocy.

Za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne odprowadzono składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **623 zł miesięcznie**.

Ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 31 grudnia 2012 r. poz. 1548), ograniczenie dla rolników wprowadziła jedynie w nowym, obowiązującym od 1 stycznia 2013 r. świadczeniu opiekuńczym – specjalnym zasiłku opiekuńczym. Ograniczenie polega na tym, że zgodnie z art. 16a ust. 8 pkt. 1 lit. b) ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca

opiekę podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów. Oznacza to, że np. rolnikowi, małżonkowi rolnika lub domownikowi rolnika, w przypadku gdy osoba ta podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r., Nr 50, poz. 291, ze zm.), nawet jeśli spełnia pozostałe warunki do specjalnego zasiłku opiekuńczego określone w art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych, specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje: matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka z tytułu urodzenia się żywego dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922,00 zł miesięcznie - dotyczy dzieci urodzonych po 31 grudnia 2012 r., (w przypadku dzieci urodzonych do 31 grudnia 2012 r. przysługiwało niezależnie od dochodów), jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Zasady tej nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko. Jednorazowa zapomoga **nie przysługuje**, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Wysokości zapomogi 1.000,00 zł na jedno dziecko. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie: 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego. W okresie od stycznia do grudnia 2013r wypłacono następujące świadczenia: Zasiłki rodzinne w liczbie **4171 świadczeń**, na kwotę – **847 512,46 zł**.

Tabela nr 7. Dodatki do zasiłków rodzinnych

L/P	Tytuł świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń wypłaconych w zł
1	z tytułu urodzenia dziecka	13	20 000,00
2	opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	68	23 200,00
3	z tytułu samotnego wychowywania dziecka	183	31 590,00
4	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	20	1 200,00
5	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia w liczbie	102	8 160,00
6	z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	282	28 200,00
7	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	40	3 600,00
8	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z dojazdami do miejscowości, w której znajduje się szkoła	725	36 250,00
9	z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej	946	75 680,00
<i>Zróżło: Dane z GOPS w Nowinca</i>		Ogółem	2 379 227 880,00

Tabela nr 8. Świadczenia opiekuńcze

L/P	Tytuł świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń wypłaconych w złotych
1	zasiłki pielęgnacyjne	462	70 686,00
2	świadczenia pielęgnacyjne	154	82 731,00
3	specjalny zasiłek opiekuńczy	4	1 802,76
Ogółem		620	155 219,76

4	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	20	20 000,00
Źródło: Dane z GOPS w Nowince		Ogółem	640
			175 219,76

Ogółem wypłacono zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wyniosła 1 038 120 zł

Realizacja składek ZUS opłaconych od świadczeń pielęgnacyjnych przedstawia się następująco;

- opłacono za 6 osoby składki emerytalno – rentowych na kwotę – 10 270,00 zł
- opłacono za 8 osób składki zdrowotne na kwotę 3 279,00 zł.

VI REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionych do alimentów(Dz. U. z 2012r. poz. 1228 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

1.Warunki i tryb otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
  - dochody rodziny nie przekraczające 725,00 z (netto) miesięcznie,
  - osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeśli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności-bezterminowo
  - świadczenia są wypłacane w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższych niż 500,00 zł na osobę uprawnioną(dziecko),
  - świadczenie przyznawane na okres od 1 października do 30 września następnego roku.
- Prawo do świadczeń z FA ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych. Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczna egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:
- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu w miejscu zamieszkania dłużnika,
  - braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r. wydano 17 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego i dokonano ogółem 7 216 wypłat świadczeń na kwotę 84 579,04 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2013r. w gminie Nowinka było 15 dłużników alimentacyjnych.

2.Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleni, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych – organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.) oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskania wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy oraz komornik skarbowy z którymi na bieżąco pracuje pracownik GOPS.

3. Działania wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 01.01.2013r do 31.12.2013r

- przeprowadzenie wywiadów alimentacyjnego z dłużnikiem - 15 osób
- skierowanie wniosku do urzędu pracy o objęcie aktywizacją zawodową dłużnika 13 osób
- wpisanie dłużnika do Krajowego Rejestru Dłużników RIF - 2 osób

Wystąpiły należności wymagane na dzień 31.12.2013r na kwotę 376 415,80 zł z tytułu:

zaliczki alimentacyjnej w wysokości 54 480,80 zł

w tym należność z budżetu państwa -27 240,40 zł

w tym należności z budżetu gminy - 27 240,40 zł

Fundusz alimentacyjny w wysokości 254 425,66 zł

w tym należność z budżetu państwa -154 995,41 zł

w tym należności z budżetu gminy - 101 430,25 zł

z tytułu odsetek należnych budżetowi państwa w wysokości - 65 509,34 zł.

Wpłynął zwrot z funduszu alimentacyjnego w kwocie 2 862,65 zł z tego zostało przekazane dla Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego 2 630,96 zł w tym odsetki 231,69 zł jako dochód budżetu państwa.

Na konto Urzędu Gminy przekazana została kwota 1 501,66 zł

Na konto Urzędu Gminy została przekazana kwota 675,13 zł. i do innej jst 826,53 zł

VII REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU WSPIERANIA NIEKTÓRYCH OSÓB POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA PIELĘGNACYJNE

Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Nowince realizował zadania zlecone w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne na podstawie:

-rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego w okresie kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad lub grudzień 2013 r. (Dz. U. z dnia 29 marca 2013 r. Poz. 413)

Prawo do dodatków przysługiwało osobom mającym ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr139, poz. 992, ze. zm.) spełniającym warunki określone w art. 17 ustawy. Pomoc jest finansowana z budżetu państwa. Realizacja pomocy jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminy. Program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne jest realizowany przy współudziale wojewodów, którzy dokonują podziału środków budżetu państwa. wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego. Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, (czyli takie, które nie podjęły lub zrezygnowały z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną w stopniu uzasadniającym przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego, gdy niepełnosprawność ta powstała przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki nie później niż przed ukończeniem 25 lat) otrzymają pomoc finansową w wysokości 200 zł miesięcznie.

W ramach tego zadania wypłacono 50 świadczeń, na kwotę 10 000,00 zł.

W roku 2013 na realizację zadań zleconych Gminie w dziale 852 rozdział. 85212 § 2010 (świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) został przyznany plan dotacji celowej w kwocie 1 038120,00 zł wykorzystano środki w wysokości 970 378,00 zł . Zadania zostały wykonane w 93,47 %.

VIII REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM, W FORMIE STYPENDIÓW SZKOLNYCH I ZASIŁKÓW SZKOLNYCH

Prawo do pomocy materialnej dla uczniów została uregulowana w ustawie o systemie oświaty ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.) nowelizacją z dnia 16 grudnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 281, poz. 2781), w dodanym rozdziale 8a, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2005 r., znowelizowanym ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2008 r. Nr 145, poz. 917) i Uchwałą Rady Gminy Nowinka.

Świadczenia przysługujące dla uczących się dzieci i młodzieży stanowią formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Udzielanie tych świadczeń ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, słuchaczy, poprawę dostępności kształcenia na wyższych poziomach edukacji dla dzieci i młodzieży z uboższych środowisk. Świadczenia pomocy materialnej kierowane są do uczniów i słuchaczy pobierających naukę w różnych typach szkół, słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie dłuższy niż od września do czerwca w danym roku szkolnym (nie mniej niż jeden miesiąc, nie więcej niż 10 miesięcy). W przypadku słuchaczy kolegiów – na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w różnych formach:

w formie rzeczowej,

w formie częściowej lub całkowitej refundacji poniesionych kosztów na podstawie przedstawionych przez wnioskującego oryginału imiennych faktur lub rachunków,

w formie świadczenia pieniężnego, zgodnie z art. 90d, ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Wyplata stypendium może odbywać się, jeżeli przez cały okres stypendialny istnieje do niego prawo, tzn. nie ustały przyczyny stanowiące podstawę przyznania stypendium.

Uczeń natomiast traci prawo do stypendium, jeżeli:

- 1) dochód na osobę w rodzinie przekroczy ustawowe kryterium dochodowe,
- 2) uczeń przerwie naukę lub zostanie skreślony z listy uczniów- czyli straci status ucznia,

Pomoc materialna uczniom zamieszkałym na terenie gminy przysługuje w formie:

- stypendium szkolnego,
- zasiłku szkolnego.

Stypendium szkolne przysługuje uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie (miesięczny dochód na 1 osobę nie przekraczający kwoty 456,00 zł netto) do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia, a w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, alkoholizm lub narkomania, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, gdy rodzina jest niepełna.

Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego wraz z dokumentami składa rodzic, opiekun prawny lub pełnoletni uczeń w terminie od 01 września do dnia 15 września 2013 roku w szkole do której uczęszcza uczeń. W przypadku: słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych, kolegiów pracowników służb społecznych. Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego należy złożyć w terminie do dnia 15 października 2013 roku. Stypendium szkolne nie przysługuje: uczniom klas zerowych, uczniom, którzy nie mieszkają na terenie gminy, uczniowi: który otrzymuje inne stypendium ze środków publicznych z wyjątkiem sytuacji, kiedy łączna kwota otrzymywanych stypendiów nie przekracza 1820 zł (rocznie), który został umieszczony w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (art. 7 ust 2 ustawy z dn. 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych z późniejszymi zmianami)

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny może być przyznany raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

Zdarzenie losowe to zjawisko zewnętrzne w stosunku do uprawnionego, którego nie można było przewidzieć ani mu przeciwdziałać (np. klęska żywiołowa, śmierć lub choroba jednego z rodziców, nagłej choroby w rodzinie ucznia, innych, szczególnych okoliczności).

W okresie od stycznia do grudnia 2013r wydano 216 decyzji w sprawach dotyczących przyznania pomocy i dokonano ogółem wypłat na kwotę 50887 ,00 zł

IX PODSUMOWANIE I POTRZEBY OŚRODKA

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez ośrodek w 2013 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w 2014 roku.

W niniejszym sprawozdaniu starałam się przedstawić zadania, jakie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince realizował w 2013r., jednak muszę dodać, że nie wszystkie nasze działania można przedstawić w tabelach.

W roku 2013 z pomocy Ośrodka skorzystało wielu mieszkańców gminy. Osoby poszukujące pomocy zwracały się do Ośrodka w przeróżnych sprawach: począwszy od zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, wsparcia finansowego, poprzez trudne

sprawy rodzinne, problemy opiekuńczo -wychowawcze, przemoc w rodzinie. Profesjonalizm pracowników, zaangażowanie w pracę spowodowało, że bardzo dużo spraw klientów korzystających ze świadczeń z zakresu pomocy społecznej i poza pomocowych zostało pozytywnie rozwiązanych pomimo ograniczonych środków finansowych. Pomoc była właściwa do rzeczywistych potrzeb. Realizacja zadań z wielkoobszarowego zakresu na rzecz mieszkańców gminy to praca całego zespołu Ośrodka.

Rok 2013 był trudnym okresem dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy tu nadmienić, że od kwietnia br. ośrodek pracował w niepełnej obsadzie kadrowej gdzie zadania kierownika spoczyły po części na pracownikach. Obsługa środowisk wymaga bowiem ogromnego nakładu pracy związanego z przyjmowaniem i załatwianiem wniosków o pomoc. Należy przy tym zaznaczyć, że każda ze spraw wiąże się również z wydawaniem decyzji lub innych rozstrzygnięć administracyjnych, zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego. W 2013 roku Ośrodek wydał łącznie ponad 873 różnego rodzaju decyzji i rozstrzygnięć. Zakres działania pracowników GOPS stosowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy jest bardzo rozległy. Wymaga wszechstronnej wiedzy, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich, a nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodziny, aktywizować i usamodzielniać. Nasza praca skupia się na tych celach. Nieustające nowelizacje ustaw o pomocy społecznej oraz ustaw i rozporządzeń wykonawczych, kładą coraz większy nacisk na prawidłowo prowadzoną pracę socjalną oraz powodują stałe rozszerzenia zadań realizowanych przez pomoc społeczną. Niestety nie zawsze pomoc z naszej strony wygląda tak jak byśmy sobie tego życzyli, często wynika to z braku chęci współpracy z drugiej strony, wynikająca z wrodzonej bezradności lub będące wynikiem choroby. Zdarzają się również przypadki w których nasza działalność ograniczona jest przez przepisy prawne i mimo tego, że uważamy, iż np. pomoc finansowa była by konieczna, nie możemy jej udzielić, bo w danym przypadku ustawa mówi inaczej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stara się łagodzić sytuację osób i rodzin poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowania społeczności lokalnej, promowanie działalności poprzez realizację projektów dofinansowywanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Ich głównym celem jest pomoc oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmocnienie i mobilizowanie ich do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji. Należy jednak zaznaczyć, że same tego rodzaju działania, mimo że są niezwykle ważne i potrzebne, nie rozwiążą wszystkich istniejących problemów. Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej należy w pierwszej kolejności udzielić odpowiedniego wsparcia finansowego na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i zapewnienie godnych warunków życia. Ograniczenia w tym zakresie powodują, że uaktywnianie tych środowisk jest bardzo trudne, a czasem wręcz niemożliwe. Obniżanie środków na pomoc społeczną może zatem prowadzić do marginalizacji części mieszkańców gminy, powodując w efekcie ich społeczne wykluczenie. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że środki powinny być wyższe nie tylko w odniesieniu do świadczeń materialnych, ale również w stosunku do świadczeń pozamaterialnych. Ich realizacji wymaga bowiem również ponoszenia określonych nakładów finansowych, związanych między innymi z koniecznością zatrudnienia specjalistów, organizowaniem szkoleń, dojazdów na szkolenia, zabezpieczenia wkładu własnego, który jest wymagany w realizacji różnego rodzaju projektów. Na terenie gminy nie ma placówek wsparcia dziennego ani placówek poradnictwa specjalistycznego wskazane by było utworzenie punktu poradnictwa specjalistycznego w/g. wymogów z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, wspieranie przedsięwzięć służących utrzymaniu dziecka w rodzinie biologicznej -wprowadzenie nowej formy wsparcia rodziny - asystenta rodziny (zgodnie z w/w ustawą). Ośrodek nie ma zatrudnionych osób do sprawowania specjalistycznych usług opiekuńczych ani możliwości zabezpieczenia pomocy takim osobom w placówkach o zasięgu gminnym. Na terenie gminy nie ma placówek typu ośrodek wsparcia, dzienny dom pomocy, dom pomocy typu gminnego. Teren gminy typowo rolniczy z małą ilością miejsc pracy poza rolnictwem brak zakładów pracy na terenie gminy, bezrobocie, niskie płace a zwiększające się koszty utrzymania. Potrzeby związane z utrzymaniem rodziny są coraz wyższe co powoduje ubożenie społeczeństwa. Niskie środki na obsługę zadań najbardziej uderzą w klientów Ośrodka - mieszkańców gminy, którzy samodzielnie nie potrafią rozwiązać swoich problemów życiowych. Tym samym należy przewidywać zwiększenie wydatków na świadczenia pomocy społecznej.

X KIERUNKI DZIAŁANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W NOWINCE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA 2014 R.

Określając potrzeby w zakresie pomocy społecznej uwzględniono dane ze sprawozdawczości Ośrodka, warunki pracy i doświadczenia osób pracujących z mieszkańcami gminy oraz aktualne przepisy prawne. Wielkość zadań, ogromna odpowiedzialność nie idzie w parze z podwyższeniem środków finansowych i kadrowych na ich obsługę. Zgodnie z przepisami Ośrodek pomocy społecznej winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników.

Ustawowe przewidziane 3% otrzymanej dotacji na koszty obsługi świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego nie wystarcza na pokrycie niezbędnych wydatków wykonania zadania.

Brak odpowiedniej liczby pomieszczeń biurowych.

Ośrodek będzie realizował swoje zadania w oparciu o działania, które sprawdziły się i przyniosły efekty - pisanie projektów i ich realizacja.

Bardzo zależy nam na wsparciu i zrozumieniu ze strony władz i społeczności, gdyż działania Ośrodka Pomocy Społecznej są najważniejszym instrumentem rozwoju i realizacji zadań polityki społecznej.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowince w wyniku rozeznania środowiska planuje w roku 2014 wydatkować kwotę przyjętą w budżecie Gminy, która wynosi 1 2012,40 zł na następujące działania:

1. Na rzecz rodziny:

- a) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
- b) informowanie społeczności lokalnej o zasadach funkcjonowania systemu pomocy społecznej,
- c) praca socjalna – planowanie i długotrwałe działania na rzecz wzmocnienia bądź odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- d) kontynuacja projektu systemowego pn. "Mam pomysł na aktywność"
- e) realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

2. Pomoc

- a) pomoc finansowa i niefinansowa wynikająca z ustawy o pomocy społecznej,
- b) realizacja finansowa zleconych zadań i własnych gminy min. świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, stypendia socjalne, dodatki mieszkaniowe,
- c) prowadzenie analiz na temat przyczyn i rozmiarów niekorzystnych zjawisk społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz badanie skuteczności podejmowanych działań socjalnych,
- d) zapewnienie warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych niemogących zaspokoić ich we własnym zakresie, opłata za pobyt mieszkańca w DPS.

Za współpracę z ośrodkiem serdecznie dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom, które wspierają naszą pracę i starają się z nami rozwiązywać problemy rodzin.

XI WYKAZ TABEL

WYKAZ TABEL		STRONA
Tabela nr1.	<i>Powody przyznawania pomocy przez GOPS w Nowince w 2013r</i>	4
Tabela nr2.	<i>Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2013r (w zł)</i>	5
Tabela nr3.	<i>Realizacja świadczeń</i>	6
Tabela nr4.	<i>Zadania własne w 2013r</i>	7
Tabela nr5.	<i>Środki finansowe wykorzystane na realizację programu i" Pomoc państwa w zakresie dożywiania" od 02.01.2013r do 31.12.2013r</i>	8
Tabela nr 6.	<i>Uczniowie korzystający z Programu wieloletniego „ Pomoc państwa w zakresie dożywiania realizowanego w okresie od 02.01.2013r. do dnia 31. 12.2013r</i>	8
Tabela nr 7.	<i>Dodatki do zasiłków rodzinnych</i>	15
Tabela nr 8.	<i>Świadczenia opiekuńcze</i>	

Nowinka, dnia 27.04.2014r.

Sporządziła : Jadwiga Godlewska